

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14Co/55/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6322201310
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Dzúriková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6322201310.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Dzúrikovej a členov senátu JUDr. Anny Snopčokovej a JUDr. Vladimíra Šalamúna, v právnej veci žalobcu: Ing. Z. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXX/XX, K. nad B., právne zastúpený JUDr. Norbertom Horváthom, advokátom, so sídlom Slnecná 592/2, Galanta, proti žalovanému: F. poľovnícky zväz, P. združenie M., C.: XX XXX XXX, so sídlom X. XX, K. nad B., právne zastúpený JUDr. Danielom Janšom, advokátom, so sídlom Horné záhrady 2, Banská Bystrica, o určenie práva, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Brezno č. k. 6C/44/2022-125 zo dňa 13.01.2023, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Brezno č. k. 6C/44/2022-125 zo dňa 13.01.2023 potvrdzuje.

II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100% v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým rozhodne o výške trov konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Brezno (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) výrokom I. určil, že žalobca je členom žalovaného. Výrokom II. rozhodol o trovách konania tak, že žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

1.1. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa žalobou vo veci domáhal toho, aby súd určil, že žalobca je členom žalovaného. Na zdôvodnenie uviedol, že žalovaný svojím rozhodnutím výboru zo dňa 19.04.2019 vylúčil žalobcu z radov žalovaného, rozhodnutie výboru bolo potvrdené rozhodnutím členskej schôdze z 28.06.2019, voči čomu sa žalobca bránil podaním žaloby na Okresnom súde Brezno, kde bolo rozsudkom č. k. 2C/21/2020-140 z 09.06.2021 určené, že žalobca je členom žalovaného. Vo veci rozhodoval aj Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, a tento rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny rozsudkom zo dňa 10.03.2022. Žalobca na základe toho žiadal, aby s ním žalovaný zaobchádzal ako s členom žalovaného, zároveň požiadal o zaslanie aktuálnych stanov a domáceho poriadku, pretože za obdobie, kým žalovaný nekonal so žalobcom ako so svojim členom, teda od 28.06.2019, mohlo dôjsť k ich zmene. Žalovaný však listom zo dňa 26.04.2022 oznámil žalobcovi, že ho považuje za riadneho člena združenia a na základe toho ho žiadal o úhradu členských príspevkov vo výške 3 x 400,- Eur za roky 2020 - 2022, a to do 10 dní odo dňa prevzatia písomnosti. Žalobca na uvedenú požiadavku reagoval písomne tak, že považoval požiadavku žalovaného za nepodloženú, nemajúcu oporu v stanovách žalovaného, resp. celého Slovenského poľovníckeho zväzu, ako aj odporujúcu elementárnej logike a dobrým mravom. Ak by zaplatil požadované poplatky za roky, keď mu nebolo umožnené požívať výhody člena, resp. keď s ním žalovaný nejednal ako so svojim členom, došlo by k bezdôvodnému obohateniu na strane žalovaného. Deklaroval teda, že odmieta úhradu poplatku za obdobie od 01.01.2020 do 13.04.2022, kedy nadobudol právoplatnosť rozsudok v uvedenej veci; za obdobie od 13.04.2022 členský príspevok uhradí, a to po vyčíslení alikvotnej čiastky poplatku za príslušné obdobie. Reakciou na list žalobcu žalovanému bolo vyjadrenie žalovaného zo 17.05.2022, kde

žalovaný žalobcovi oznámil zánik jeho členstva u žalovaného dňom 16.05.2022, a to podľa § 5 ods. 4 písm. f/ stanov žalovaného.

1.2. V ďalšom obsahu odôvodnenia súd konštatoval jednotlivé prednesy sporových strán, vykonané dokazovanie a závery z neho vyplývajúce, dospel k záveru o existencii naliehavého právneho záujmu žalobcu na určenie práva v zmysle § 137 písm. c/ CSP a uvedené odôvodnil. Na vec súd aplikoval ustanovenia § 488 a § 489 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka a tiež ustanovenia § 492 a § 560 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie uviedol, že v danom prípade je zrejmé, že vzájomné povinnosti medzi členmi a samotným združením sú v zmysle § 33 ods. 2 písm. e/ zákona č. 274/2009 Z. z. upravené v stanovách združenia, pričom v danom prípade nejde o konkrétny úkon ani zmluvu, spôsobenú škodu ani bezdôvodné obohatenie, z ktorej vzájomné záväzky medzi členmi a združením vznikajú, prijaté stanovky a iné interné akty sú inou skutočnosťou v zmysle citovaného § 489 Občianskeho zákonníka. U žalovaného teda práva a povinnosti člena združenia vyplývajú jednak zo stanov Slovenského poľovníckeho zväzu, ako aj zo stanov poľovníckeho združenia a jeho domáceho poriadku. Člen Slovenského poľovníckeho zväzu tak má právo zúčastňovať sa na schôdzach a zasadnutiach orgánov organizačných zložiek, ktorých je členom, prerokovania všetkých otázok s hlasovacím právom, voliť a byť volený, zúčastňovať sa na výkone práva poľovníctva a ostatnej činnosti zväzu, naproti tomu je však povinný dodržiavať všeobecne záväzné právne predpisy o poľovníctve, zbraniach a strelive a má takisto povinnosť platiť včas členské príspevky tej organizácie, v ktorej je evidovaný. Ak stanovky, či domáci poriadok poľovníckeho združenia alebo Slovenského poľovníckeho zväzu všeobecne priznávajú svojmu členovi nejaké práva, potom ich rešpektovanie a naplnenie má zabezpečiť práve zväz ako taký alebo jednotlivé poľovnícke združenia. V prípade, že člen alebo združenie stanovenú povinnosť nespĺní, následok je buď znovu upravený v stanovách zväzu, v stanovách združenia alebo v domácom poriadku združenia, a ak takého ustanovenia v týchto vnútorných právnych predpisoch niet, znovu je potrebné aplikovať všeobecné ustanovenia a záväzkových vzťahoch Občianskeho zákonníka. Nesplnenie záväzku riadne a včas, teda omeškanie s takýmto plnením je priamo v interných predpisoch upravené napr. vo vzťahu k členským príspevkom, k iným prípadom neplnenia povinností, je rovnako možné nájsť úpravu najmä v stanovách organizačných zložiek a domácom poriadku.

1.3. Medzi stranami v súdnej veci nebolo sporné, že výška členského príspevku je konkretizovaná orgánmi poľovníckeho združenia za každý kalendárny rok aj s určením termínu zaplatenia takéhoto príspevku. V týchto stanovách však nie je upravená situácia, keď členstvo toho-ktorého člena síce trvá, ale zo strany druženia mu nie je umožnený výkon práv v rámci združenia či zväzu, zároveň mu nie sú poskytované všeobecne žiadne benefity plynúce z takéhoto členstva. Takáto hypotéza právnej normy nie je obsiahnutá ani vo všeobecne záväznom právnom predpise, teda v zákone č. 274/2009 Z.z., ktorá poľovníctvo reguluje, aplikovať je teda nutné všeobecný právny predpis, upravujúci vzájomné práva a povinnosti jednotlivých subjektov súkromnoprávných vzťahov, teda Občiansky zákonník. Z jeho citovaných ustanovení o záväzkoch vyplýva, že ak na základe prijatých stanov v združení vznikajú vzájomné práva a povinnosti medzi členom združenia a združením, potom pri neplnení si povinností zo strany združenia nemôže združenie vyžadovať plnenie povinností od člena. Ak potom združenie v určitom časovom úseku nepovažuje nejakú osobu za svojho člena, hoci objektívne takáto osoba členom združenia je, a ak v dôsledku toho združenie neumožňuje svojmu členovi výkon práv a povinností v združení (nemá ani prístup k žiadnym výhodám svojho členstva), v rovnakom časovom úseku takýto člen nemôže byť v omeškaní s plnením svojho záväzku voči združeniu, napr. aj platiť členský príspevok za určené obdobie. Potom nemôže nastať ani ten následok, že nezaplatením členského príspevku zanikne jeho členstvo v združení v zmysle citovaného ustanovenia stanov zväzu a združenia. Opísaná situácia nastala aj v prípade strán sporu v období od júna 2019 až do apríla 2022, keď u žalovaného nebol žalobca považovaný za člena združenia, nebolo mu umožnené vykonávať práva a povinnosti, či čerpať výhody člena v poľovníckom združení. Z toho dôvodu nebol povinný za toto obdobie platiť členský príspevok združenia. Naopak, na jeho strane nie sú vylúčené nároky, ktoré by si mohol uplatniť z dôvodu zásahu do jeho oprávnení, taktiež z hľadiska súkromnoprávných vzťahov medzi ním a združením. Súd sa teda priklonil na stranu argumentácie žalobcu a dospel k záveru, že nezaplatením členských príspevkov v rokoch 2020, 2021 a 2022 nezaniklo členstvo žalobcu u žalovaného a toto naďalej trvá. Záverom súd dodal, že v danom prípade neaplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka o dobrých mravoch (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka), pretože všeobecne uznávané spoločenské pravidlá slušnosti a poctivého správania, t. j. medzi inými aj pravidlo, v zmysle ktorého by nikto nemal od iného žiadať splnenie jeho povinností, ak sám svoju povinnosť voči nemu neplní alebo nespĺnil, je obsiahnuté v špeciálnych ustanoveniach zákona, konkrétne v horecitovaných ustanoveniach Občianskeho zákonníka o záväzkoch, ktoré súd aplikoval. Ak by takáto špeciálna úprava v zákone chýbala, potom by bolo možné

pristúpiť k posudzovaniu veci z hľadiska dobrých mravov. O trovách súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1, keď v spore úspešný žalobca má nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný prostredníctvom právneho zástupcu z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d/, e/ a h/ Civilného sporového poriadku. K zistenému skutkovému stavu zvýraznil, že žalovaný oznámil na základe rozhodnutia súdov žalobcovi, že ho považuje za riadneho člena a zároveň mu na poklade uvedených skutočností s prihliadnutím na interné predpisy oznámil, že na základe jeho existujúceho členstva ho žiada o úhradu členských príspevkov v príslušnej výške, a to do 10 dní odo dňa prevzatia výzvy. Poukázal tiež na ustanovenia § 5 ods. 4 písm. f/ stanov, podľa ktorých nezaplatením riadnych alebo účelových členských príspevkov v stanovenej lehote členstvo zaniká. Žalovaný tak zvýraznil záver, že žalobca nebol vylúčený z členstva, ale jeho členstvo mu zaniklo, a to ex lege. Ďalej žalovaný argumentoval, že súd prvej inštancie sa nedostatočne vysporiadal s otázkou existencie naliehavého právneho záujmu. Vzhľadom na charakter určovacej žaloby ako prostriedku „ultima ratio“ a skutočnosti, že žalobca preukázateľne mal k dispozícii ďalší prostriedok ochrany jeho právneho postavenia, a teda až po jeho neúspešnom uplatnení, by prichádzala do úvahy samotná žaloba, mal žalobca po uhradení určeného príspevku zákonnú možnosť domáhať sa svojho práva žalobou o vydanie bezdôvodného obohatenia. Taktiež existovala možnosť, aby žalobca uplatnil postup podľa stanov SPZ a obrátil sa na miestne príslušnú Okresnú organizáciu SPZ Brezno o prešetrenie postupu žalovaného, tak ako to urobil napr.. v totožnej právnej

veci za úplne identického právneho stavu. Takýto postup bol v rámci použitia prostriedkov procesnej obrany podrobne opísaný prvoinštančnému súdu a nevedno prečo táto skutočnosť je v napádanom rozsudku úplne ignorovaná. V danom prípade tak nemôže byť daný naliehavý právny záujem, nakoľko existovali najmenej dve iné právne možnosti ochrany práv žalobcu, ktoré si však svojou nečinnosťou sám zmaril, a teda podmienka ultima ratio nebola splnená, keďže žalobca mohol a môže kedykoľvek požiadať žalovaného o prijatie za člena. Žalovaný taktiež namietal i právne posúdenie súdom prvej inštancie, keď súd nesprávne rozšíril znenie rozhodnutia kompetenčného senátu NS SR č. 4Sžk/34/2019, ktoré zmenilo dlhoročne akceptovanú judikatúru v otázkach posudzovania členstva v poľovníckych organizáciách tak, že deklarovalo, že rozhodovanie poľovníckej organizácie nie je považované za rozhodnutie vo verejnom záujme, a teda má súkromnoprávnu povahu, t.j. členovia poľovníckych organizácii nemajú inú možnosť ako domáhať sa s odkazom na zásadu zákazu odopretia spravodlivosti právnej ochrany v civilnom sporovom konaní, a to tým, že sa rozhodol aplikovať na celý posudzovaný prípad občianskoprávne predpisy. Samotný žalobca vo veci argumentoval len dobrými mravmi a priznal, že neuhradil členský príspevok v stanovenej lehote, pričom nespochybnil ani jeho výšku za príslušné roky. Žalobca si teda bol vedomý následku svojho konania. Keby aj došlo k aplikácii občianskoprávných noriem, základnou zásadou kontraktu pacta sunt servanda, žalobca mal uhradiť aspoň jeden členský príspevok, ak chcel, aby bol členom žalobcu, t.j. mal splniť svoju povinnosť, aby sa mohol domáhať

splnenia povinnosti žalobcom. Prvostupňový súd v napádanom rozsudku však v celom rozsahu odmietol právnu argumentáciu žalobcu, t.j. za právne logické by bolo možné považovať jedine zamietnutie žaloby na základe absencie relevantnej právnej argumentácie odôvodňujúcej žalobcov nárok. V danom prípade však súd bez vyrieknutia predbežného právneho názoru vystaval právnu argumentáciu žalobcu, ktorou podoprel nárok žalobcu a tým dosiahol vydanie prekvapivého rozhodnutia, čím jednak procesne znemožnil relevantnú obranu žalovaného a poskytol žalobcovi neprimeranú výhodu, respektíve prebral na seba procesné povinnosti žalobcu. Ak by sa i pripustilo, že prvostupňový súd konal podľa zásady iura novit curia, musel by poskytnúť žalovanému priestor a možnosť na použitie prostriedkov procesnej obrany proti aplikácii odlišnej právnej argumentácie, čo však nečinil a svojím postupom a rozhodnutím vážne narušil princíp právnej istoty. Postup súdu podľa žalovaného popiera kontradiktórnosť súdneho konania, a teda ak sa súd prvej inštancie s právnymi argumentami žalobcu nestotožnil, nemôže „hľadať právo“, ale musí žalobu zamietnuť. Žalovaný preto navrhol, aby odvolací súd podľa § 389 CSP rozsudok súdu prvej inštancie zrušil alebo postupom § 388 CSP rozsudok zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne a prizná žalovanému náhradu trov konania.

3. Odvolanie žalovaného bolo doručené žalobcovi prostredníctvom právneho zástupcu dňa 22.03.2023 s možnosťou k uvedenému sa vyjadriť.

4. K odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca podaním zo dňa 31.03.2023. Uvedol, že žalobca v obsahu odvolania nevidí naplnenie ani jediného z odvolacích dôvodov uvedených v ustanoveniach

CSP. Z obsahu odvolania nijakým spôsobom nevyplýva odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 e/ a nie je zrejmé, aký dôkaz mal byť podľa názoru žalovaného navrhovaný a nebol zo strany súdu prvej inštancie vykonaný. Žalobca sa nestotožnil ani s otázkou posúdenia existencie naliehavého právneho záujmu tak, ako uvedenú otázku namietal žalovaný a uviedol, že je neprijateľné, aby bol ako strana ukrátená na svojich právach, povinný uhradiť členský príspevok, na ktorý v zmysle rozsudku, dokonca i názoru Okresnej organizácie Slovenského poľovníckeho zväzu V., na ktorý samotný žalovaný v odvolaní poukazuje. Žalovaný nemal žiaden právny nárok na úhradu príspevku, ktorý od žalobcu požadoval a sám vyvolal skutkový stav, odôvodňujúci podanie žaloby na vydanie bezdôvodného obohatenia. Žalobca zvolil absolútne vhodný a správny prostriedok právnej ochrany a určovacia žaloba bola v danom prípade s ohľadom na právny a skutkový stav v čase jej podania jediný vhodný a účinný prostriedok právnej ochrany a boli naplnené všetky zákonné predpoklady na jeho uplatnenie. SPZ ani jeho organizačné zložky nie sú pritom oprávnené podávať právne záväzné stanoviská, a keďže žalovaný pred súdom prvej inštancie nebol schopný predložiť jedinú listinu alebo identifikovať konanie pred OkO SPZ Brezno, je pochopiteľné, že súd prvej inštancie sa týmto nezaoberal. Žalobca tak na otázku existencie naliehavého právneho záujmu zotrval na svojej argumentácii obsiahnutej v samotnej žalobe. Na podporu svojho názoru poukázal na rozhodnutie 4Obo 12/2008 NS SR. Žalobca sa nestotožnil ani s tvrdením žalovaného, že súd prvej inštancie mal odmietnuť právnu argumentáciu žalobcu. Súd konštatoval, že zásada dobrých mravov a nevyhnutnej reciprocitý medzi právami a povinnosťami žalobcu a žalovaného, na ktorých postavil žalobca podanú žalobu, sú premietnuté do špeciálnej úpravy v rámci Občianskeho zákonníka, pričom samotný súd prvej inštancie konštatoval, že pri absencii právnej úpravy záväzkov by rozhodol iba na základe dobrých mravov. Uvedený postup súdu prvej inštancie a jeho právny názor nijakým zásadným spôsobom neovplyvnil priebeh konania do takej miery, aby sa dalo hovoriť o naplnení odvolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. d/ CSP. Pokiaľ žalovaný vytýka súdu prvej inštancie, že nevyriešil svoj predbežný právny názor, žalobca odkázal na uznesenie NS SR sp. zn. 2Obo 56/2020, v ktorom bolo konštatované, že porušenie ustanovenia § 181 ods. 2 CSP nelimituje stranu sporu pri realizácii jej procesných práv. Žalobca má za to, že nedošlo k naplneniu ani jedného z odvolacích dôvodov, o ktoré žalovaný odvolanie opiera, a preto navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny.

5. Vyjadrenie žalobcu bolo doručené žalovanému prostredníctvom právneho zástupcu dňa 24.04.2023.

6. K vyjadreniu žalobcu sa vyjadril žalovaný podaním zo dňa 02.05.2023. Uviedol, že vzhľadom na skutočnosť, že žalobca vo svojom vyjadrení neuviedol žiadne nové skutočnosti a vo veci samej sa jedná o otázku právnu a nie skutkovú, nepovažuje žalovaný za potrebné sa k veci ďalej vyjadrovať a v celom rozsahu sa pridržiaval vyjadrení a argumentov prednesených v konaní, včítane odvolania.

7. Vyjadrenie žalovaného bolo doručené žalobcovi prostredníctvom právneho zástupcu dňa 19.05.2023 s možnosťou k uvedenému sa vyjadriť.

8. Vyjadrenie k vyjadreniu žalovaného podané nebolo.

9. V dôsledku podaného odvolania žalovaného krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“), vec preskúmal v medziach daných ustanovením § 379 a § 380 CSP a bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 385 ods. 1 CSP a contrario rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

10. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

11. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

12. Na základe podaného odvolania žalovaného voči rozsudku súdu prvej inštancie tak v rozsahu podaného odvolania podľa § 379 CSP a dôvodov podaného odvolania podľa § 380 CSP, po preskúmaní rozsudku súdu prvej inštancie a konania, ktoré mu predchádzalo, dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie vo veci na základe vykonaného dokazovania v odôvodnení rozhodnutia skonštatoval skutkový stav veci správne, so skutkovými závermi súdu prvej inštancie sa odvolací súd stotožňuje a

v zmysle § 383 CSP je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie. Súd dôkazy vyhodnotil v súlade s ust. § 191 ods. 1 CSP, rozhodnutie odôvodnil v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP, keď odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie má náležitosti podľa § 220 ods. 2 CSP. Je potrebné zdôrazniť, že žalovaný v odvolaní neuviedol žiadne nové relevantné skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé privodiť zmenu, či zrušenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, nežiadal ani doplniť dokazovanie za podmienok stanovených ustanovením § 384 ods. 2 a 3 CSP o ďalšie nové relevantné skutočnosti, ktoré nemohli byť bez jeho viny prezentované v prvoinštančnom konaní. Odvolací súd preto pri rozhodovaní o odvolaní žalovaného vychádzal zo súdom prvej inštancie zisteného skutkového stavu, pričom neboli naplnené procesné predpoklady doplňovať dokazovanie, prípadne nariaďovať odvolacie pojednávanie zo strany odvolacieho súdu (§ 383, § 384 ods. 1, 2 a 3 v spojení s ust. § 366 CSP). S prihliadnutím na rozsah odvolania podaného žalovaným a odvolacie dôvody uvedené v jeho odvolaní odvolací súd konštatuje, že na základe preskúmania veci dospel k záveru, že podané odvolanie žalovaného nie je dôvodné a nemožno mu vyhovieť. Odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje v celom rozsahu za vecne správne. Po preskúmaní veci súd nezistil žiadne vady konania v konaní pred súdom prvej inštancie, ktoré by sa týkali procesných podmienok. S poukazom na ust. §387 ods. 2 CSP odvolací súd považuje napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny ako vo výrokovej časti vo veci samej, vrátane závislého výroku, tak aj v časti odôvodnenia, pričom zároveň v podrobnostiach odvolací súd poukazuje na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie.

13. Nad rámec uvedeného a k jednotlivým odvolacím námietkam žalovaného obsiahnutým v odvolaní odvolací súd uvádza nasledovné:

V podanom odvolaní žalovaný namieta nesprávny záver súdu prvej inštancie o danosti naliehavého právneho záujmu, keď žalovaný namieta, že žalobca mal k dispozícii ďalší prostriedok ochrany, jeho právneho postavenia a až po jeho neúspešnom uplatnení by prichádzala do úvahy samotná žaloba, ako prostriedok „ultima ratio“. Odvolací súd uvedenú odvolaciu námietku vyhodnotil ako nedôvodnú.

13.1. Súd prvej inštancie v odvolaní napadnutom rozsudku otázku naliehavého právneho záujmu riešil prednostne, pred samotným vecným posúdením žalobou uplatneného práva a svoj záver o existencii naliehavého právneho záujmu uviedol v odseku 4. odôvodnenia rozsudku. Odvolací súd konštatuje vecnú správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie v čiastočnej otázke posúdenia naliehavého právneho záujmu. V súvislostiach prejednáwanej veci je nutné konštatovať, že po rozhodnutí Okresného súdu Brezno rozsudkom č. k. 2C/21/2020-140 zo dňa 09.06.2021, ktorým súd určil, že žalobca je členom žalovaného a po potvrdení predmetného rozsudku rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, č. k. 16Co/54/2021 zo dňa 10.03.2022, bolo žalobcovi žalovaným oznámené, že po neakceptovaní výzvy na uhradenie členských príspevkov späťne za roky 2019 - 2022, žalobcovi zaniklo členstvo v poľovnom združení žalovaného a to dňom 16.05.2022 podľa ustanovenia § 5 ods. 4 písm. f/ stanov PZ M.. Žalovaným tak bola žalobcovi oznámená tá skutočnosť, že nie je členom poľovného združenia, a preto medzi žalobcom a žalovaným vyvstal spor o to, či existuje právo žalobcu byť členom žalovaného. Medzi žalobcom a žalovaným tak bola sporná existencia právnej skutočnosti členstva žalobcu u žalovaného a vhodným nástrojom právnej ochrany žalobcu bola procesne prípustná a účinná žaloba o určenie právnej skutočnosti, tak ako ju uplatnil žalobca v prejednávanom prípade.

13.2. Uplatnenie práva na súde je pritom nepodmieneným právom fyzickej, ale aj právnickej osoby zvoliť vhodný inštitút právnej ochrany. Podaniu žaloby na súd preto v danom prípade nemuseli nevyhnutne predchádzať iné, žalovaným uvádzané spôsoby riešenia sporu. Pokiaľ žalovaný v podanom odvolaní namietal, že žalobca sa mal a mohol najprv obrátiť na orgán SPZ o zaujatie stanoviska o dôvodnosti, resp. povinnosti úhrady platenia členských poplatkov, odvolací súd uvádza, že uvedený orgán nie je oprávnený posúdiť, vyriešiť a rozhodnúť otázku existencie členstva; uvedenú otázku členstva môže riešiť len konkrétne záujmové združenie (prijatím za člena, rozhodnutím o vylúčení či zániku členstva) a v prípade sporu o túto právnu skutočnosť, takýto spor rozhoduje všeobecný súd.

13.3. Okresná organizácia Slovenského poľovníckeho zväzu, na ktorý orgán žalovaný v odvolaní poukazoval, v predmetnej veci mohla zaujať stanovisko k povinnosti platenia členského poplatku, avšak priamym následkom konkrétneho stanoviska k povinnosti zaplatiť členský poplatok by nebolo rozhodnutie o existencii alebo neexistencii členstva žalobcu v združení, uvedená otázka by musela byť opätovne posúdená samotným poľovníckym združením, ktoré dané stanovisko mohlo bez ďalšieho rešpektovať alebo sa od uvedeného odkloniť s vlastným odôvodnením. Preto vzhľadom na spor o otázku existencie práva (žalobcu), zvolil žalobca vhodný, prípustný a tiež účinný prostriedok právnej ochrany, ktorému nevyhnutne nemuselo predchádzať vyčerpanie žalovaným popísaných možných postupov, ktoré by však otázku tvrdeného členstva žalobcu u žalovaného s konečnou platnosťou nevyriešili. Preto neisté právne postavenie žalobcu v otázke existencie či neexistencie členstva možno

považovať za dôvod zakladajúci existenciu naliehavého právneho záujmu (napr. rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Obo 12/2008). Odvoláciu námietku žalovaného o nedostatku naliehavého právneho záujmu preto odvolací súd s poukazom na vyššie uvedené dôvody vyhodnotil ako nedôvodnú.

14. V ďalšom obsahu odvolania žalovaný namieta taktiež nesprávne právne posúdenie súdom prvej inštancie a tiež nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie, ktorý bez poskytnutia predbežného právneho posúdenia, resp. bez vyrieknutia predbežného právneho názoru, vydal podľa žalovaného prekvapivé rozhodnutie. V podanom odvolaní žalovaný uvádza, že pokiaľ prvostupňový súd v napádanom rozsudku v celom rozsahu odmieta právnu argumentáciu žalobcu, za právne logické by bolo možné považovať jedine zamietnutie žaloby na základe absencie relevantnej právnej argumentácie odôvodňujúcej žalobcov nárok. Uvedenej argumentácii nemožno prisvedčiť ako správnej, nakoľko právne posúdenie je v konaní pred súdom vždy vecou súdu. Povinnosťou žalobcu je uviesť skutkové tvrdenia a uvedené podporiť označenými alebo predloženými dôkazmi. Povinnosťou žalobcu však nie je (správne) právne podradiť popísaný skutkový stav pod konkrétnu právnu normu, jej jednotlivé ustanovenie; právne posúdenie a hodnotenie vykonáva vždy v rámci svojej rozhodovacej činnosti výlučne súd. Preto ak sa súd prvej inštancie nestotožnil s právnou argumentáciou žalobcu v časti primárneho aplikovania ustanovení Občianskeho zákonníka o dobrých mravoch, ale vec právne posúdil podľa iného, na vec príliehavejšieho ustanovenia totožného právneho predpisu, t. j. Občianskeho zákonníka, súd prvej inštancie konal v rámci jemu zverených kompetencií pre učinenie právneho posúdenia a svoje úvahy i náležitým spôsobom v odôvodnení rozhodnutia uviedol, tieto primerane detailne a i zrozumiteľne odôvodnil. Nemožno ani konštatovať, že by súd suploval činnosť žalobcu, súd prvej inštancie právnymi úvahami uvedenými v odôvodnení svojho rozhodnutia náležite odôvodnil, prečo subsumoval zistený skutkový stav pod ním aplikované časti právneho predpisu. Uvedený postup odvolací súd nevyhodnotil ako rozporný so zákonom a odvolacia námietka žalovaného tak nebola dôvodná.

15. Pokiaľ v rámci uvedenej argumentácie žalovaný namieta i tú skutočnosť, že súd prvej inštancie bez vyrieknutia predbežného právneho názoru (posúdenia) neposkytol žalovanému priestor a možnosť na použitie prostriedkov procesnej obrany proti aplikácii odlišnej právnej argumentácie, odvolací súd uvádza, že pre vyhodnotenie uvedenej odvolacej námietky sa oboznámil jednak s písomnou zápisnicou z pojednávania zo dňa 13.01.2023 a taktiež so zvukovým záznamom z pojednávania z uvedeného dňa. Z oboch uvedených vyplýva, že ako žalobca tak i žalovaný mali dostatočný priestor učiniť vo veci prednesy, vyjadriť sa k argumentácii protistrany, súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu vykonal všetky navrhované dôkazy a oboznamovaním a čítaním listín vykonal všetky stranami predložené dôkazy, pričom obe sporové strany dotazoval, či sa k predmetnému dokazovaniu chcú vyjadriť, prípadne či navrhujú doplnenie dokazovania. Uvedený postup súdu prvej inštancie nemožno v tomto smere označiť za odnímajúci ktorejkoľvek sporovej strane možnosť konať pred súdom, pričom uvedené žiadna zo sporových strán v priebehu konania pred súdom prvej inštancie, v rámci vykonaného pojednávania ani nenamietala.

16. Zo zvukového záznamu z pojednávania je tiež zrejmé, že súd konštatoval, že skutkový stav medzi stranami sporný nie je. Je potrebné prisvedčiť odvolacej námietke žalovaného, že súd prvej inštancie osobitne sporovým stranám na pojednávaní neposkytol predbežné právne posúdenie prejednávanej veci a sporové strany neoboznámil so zámerom aplikácie ustanovení o záväzkoch Občianskeho zákonníka (§ 489, § 492 a § 560) Občianskeho zákonníka na prejednávajúcu vec, podľa ktorých napokon o veci rozhodol, teda odlišných ustanovení totožného právneho predpisu, na ktorý sa odvolával v podanej žalobe žalobca.

17. Podľa ust. § 181 ods. 1 CSP po vyvolaní veci a úkonoch podľa § 180 žalobca prednesie podstatný obsah žaloby a vyjadrení podľa § 167. Žalovaný má právo vyjadriť sa k prednesu žalobcu. Strana môže odkázať na svoje písomné podanie. Podľa § 181 ods. 2 CSP po úkonoch podľa odseku 1 súd určí, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné, ktoré skutkové tvrdenia považuje za nesporné, ktoré dôkazy vykoná a ktoré dôkazy nevykoná. Súd tiež uvedie svoje predbežné právne posúdenie veci. To neplatí, ak tak už postupoval pri predbežnom prejednaní sporu.

18. V zásade platí, že postup súdu podľa ustanovenia § 181 ods. 2 CSP je pre strany sporu a ich zástupcov na základe uvedených úkonov predvídateľný a transparentný, avšak zároveň sa kládie

väčší dôraz na zodpovednosť strany za jej vlastnú procesnú aktivitu a transparentné substancovanie skutkových tvrdení a dôkazných návrhov.

19. Podľa § 181 ods. 2 CSP po úkonoch podľa odseku 1 súd určí, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné, ktoré skutkové tvrdenia považuje za nesporné, ktoré dôkazy vykoná a ktoré dôkazy nevykoná. Súd tiež uvedie svoje predbežné právne posúdenie veci. To neplatí, ak tak už postupoval pri predbežnom prejednaní sporu. Ak samosudca toto zákonné ustanovenie nedodrží, nemá to žiaden priamy dosah na možnosť vylúčenia strany sporu z jej procesných práv, ktoré jej Civilný sporový poriadok priznáva. Porušenie citovaného ustanovenia teda žiadnym spôsobom nediskvalifikuje stranu sporu, napr. v práve zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, v práve na záver na pojednávania zhrnúť svoje návrhy a pod.

20. Ústavný súd SR v tejto súvislosti konštatoval, že § 118 ods. 2 OSP neukladá povinnosť súdu „naznačiť svoj predbežný právny názor“, ale upravuje iba povinnosti pri vedení pojednávania.

21. Najvyšší súd SR v uznesení sp. zn. 10bdo/92/2018 konštatoval, že „cieľom § 181 ods. 2 CSP je zamerať procesnú aktivitu strán na skutočnosti, ktoré sú podľa posúdenia súdu sporné, teda viesť strany už počas konania k tomu, aby dokázali predvídať rozhodnutie súdu. Okrem toho je cieľom zrýchliť a zjednodušiť konanie tak, aby sa nevykonávali zbytočné dôkazy, ktoré súd nepovažuje za dôležité a nevenovala sa pozornosť bezdôvodným skutkovým tvrdeniam, ktoré sú podľa názoru súdu buď nesporné, alebo právne bezvýznamné. Porušenie uvedeného ustanovenia sa nelimituje strana sporu pri realizácii jej procesných práv. Z judikatúry ÚS SR (sp. zn. IV. ÚS 16/2012) vyplýva, že súd až v samotnom rozhodnutí vo veci a nie v rámci postupu podľa § 118 ods. 2 OSP vyjadrí svoj definitívny právny názor týkajúci sa konkrétnej prejednávanej veci (porovnaj aj uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/3/2016 z 22.03.2017, uznesenie NS SR sp. zn. 5Cdo/211/2013 z 13.05.2014).

22. Navyše konajúci sudca predbežné právne posúdenie nemusí osobitne odôvodňovať, čím by predchádzal verejného vyhlásenie rozsudku a predovšetkým jeho písomné vyhotovenie. Strany ani ich zástupcovia nie sú oprávnení reagovať na prezentované právne posúdenie inak, ako štandardnými vyjadreniami k predmetu konania. Nie je účelné, aby sú viedol so stranami a ich zástupcami na základe vlastného predbežného posúdenia polemiku o vecnej správnosti súdom uvádzaných záverov. To je procesne vyhradené pre prípadné odvolacie konanie. V súdnej veci súd prvej inštancie riadne odôvodnil aplikáciu ustanovení, svoje právne úvahy zrozumiteľne a detailne uviedol v odôvodnení rozhodnutia. Sporové strany majú možnosť s týmito oboznámiť z písomného vyhotovenia rozsudku a námietku o nesprávnom právnom posúdení riadne uplatniť v podanom odvolaní. Právne posúdenie, ako súčasť správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie je tak predmetom revíznej (kontrolnej) činnosti odvolacieho súdu, v rozsahu uplatnených odvolacích námietok a preto uvedeným postupom nedochádza k odňatiu práva sporovej strany na spravodlivý súdny proces. S poukazom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd nevzhladol ani ostatnú odvolaciu námietku žalovaného ako dôvodnú, spôsobilú privodiť iné rozhodnutie vo veci.

23. Odvolací súd viazaný dôvodmi odvolania v zmysle § 380 CSP, po vyhodnotení jednotlivých odvolacích námietok žalovaného dospel k záveru, že odvolanie žalované nie je dôvodné, nemožno mu vyhovieť a z dôvodu vecnej správnosti rozsudok súdu prvej inštancie v jeho meritórnom výroku I. potvrdil ako vecne správne.

24. Ako výrok závislý preskúmal odvolací súd i výrok II. o trovách konania, ktorým súd priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania voči žalovanému. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobcovi bolo v konaní pred súdom prvej inštancie vyhovené v celom rozsahu, je potrebné konštatovať celkový procesný úspech žalobcu v konaní pred súdom prvej inštancie, a preto súd prvej inštancie v súlade s ustanovením § 255 ods. 1 CSP priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie, čomu zodpovedá na strane druhej i povinnosť žalovaného žalobcovi trovy prvoinštančného konania nahradiť v rozsahu 100 %. Z dôvodu vecnej správnosti odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny i v jeho závislom výroku II. o trovách konania.

25. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 396 ods. 1 CSP, § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní iniciovanom žalovaným tento nebol úspešný ani čiastočne, keďže nedošlo k zrušeniu ani k zmene rozhodnutia v zmysle intencií odvolacieho návrhu, a

preto procesný úspech v odvolacom konaní v celom rozsahu prináleží žalobcovi. Tento sa k odvolaniu žalovaného, ako i k jeho neskorším vyjadreniam vyjadril, a to prostredníctvom právneho zástupcu z radu advokátov, a preto žalobcovi v súvislosti s odvolacím konaním trovy preukázateľne vznikli. Odvolací súd preto žalovanému ako procesne neúspešnej strane sporu v odvolacom konaní v celom rozsahu uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie, ktorým rozhodne o ich výške.

26. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

27. Rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolaťelia musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).